

NTK

50°6'14.083"N, 14°23'26.365"E
Národní technická knihovna
National Library of Technology

Cestovní zpráva

48. zasedání ředitelů národních středisek ISSN
Brusel, Belgie
23. 10. – 26. 10. 2023

Účastník: PhDr. Jan Bayer, CSc., odd. 64, vedoucí Českého národního centra ISSN

listopad 2023

Obsah:

1. Účel cesty
2. Časový průběh cesty
3. 48. zasedání ředitelů NC ISSN - průběh jednání
4. Závěry
5. Anotace

1. Účel cesty

Účast na 48. zasedání ředitelů národních středisek ISSN - International Standard Serials Numbering - jako vedoucí Českého národního centra ISSN v Národní technické knihovně v Praze.

2. Časový průběh cesty

- 22. 10. 2023 - cesta letadlem do Bruselu
- 23. 10. 2023 – zahájení 48. zasedání ředitelů NC ISSN, pracovní jednání
- 24. – 26. 10. 2023- pracovní jednání DM
- 27. 10. 2023 – návrat letadlem do Prahy

3. 48. zasedání ředitelů národních středisek ISSN - průběh jednání

Jednání 48. zasedání ředitelů národních středisek ISSN se konalo ve dnech 23. – 26. října 2023 v prostorách Národní knihovny (KBR - The Royal Library of Belgium) v Bruselu. Jednání zahájila pí. Gaëlle Béquet, ředitelka International Centre ISSN (IC), účastníky přivítala rovněž úřadující ředitelka KBR Sara Lammens a ředitelka NC Belgie Nadège Isbergue. G. Béquet byla poté zvolena za předsedající. Jednání se zúčastnilo 44 zástupců NC z 34 zemí a 10 zástupců IC ISSN.

Byla schválena agenda a zápis z jednání 47. zasedání DM ISSN v Káhiře.

Zpráva o aktivitách ISSN International Centre (ISSN/NC/48.1) Gaëlle Béquet (IC)

Hlavní body zprávy o činnosti IC 2022-3 a prezentaci okomentovala G. Béquet:

- zatím je podepsáno pouze 49 nových working agreements (z 95 NC)
- pokles počtu přidělených ISSN a zvýšení počtu chyb v záznamech
- členské příspěvky v roce 2023 vzrostly o 4%
- Submit.Retrieve.Reuse - nová iniciativa IC, placená služba, v prezentaci pojednáno podrobněji
- zisk z prodeje produktů ISSN byl nižší než očekávaný
- v Registru je celkem 2,287,852 potvrzených ISSN
- NC zaslala celkem 165 747 záznamů
- ISSN Portál byl navštíven 3,014,313krát

Zprávy o činnosti NC ISSN

- většina NC zaslala písemné zprávy předem, byly přijaty bez připomínek.
- Svoje výroční zprávy přednesli zástupci národních středisek ISSN Belgie, Tuniska, Bosny a Hercegoviny, Nepálu a Ukrajiny.

Úterý 24. 10. 2023

Pokroky v implementaci Strategie ISSN IC na rok 2024 (NC/48.3) – Gaëlle Béquet, (IC)

Strategický plán ISSN na rok 2024 byl schválen GB a členskými státy ISSN v květnu 2020 a zahrnuje 6 hlavních cílů:

1. Dosáhnout globální interoperability Portálu ISSN prostřednictvím zlepšení managementu ISNI v rámci Portálu

IC pokládá za důležité, aby ISSN bylo propojeno s ostatními identifikátory a bylo tak součástí webového identifikačního ekosystému. IC je členem ISNI-IA od roku 2015 a má přístup k databázi ISNI. Současně spolupracuje s NC, která již používají ISNI (ISO 27727: 2012) jako identifikátory fyzických a právnických osob ve svých místních databázích.

IC chce využít ISNI k vytvoření standardizovaných přístupových bodů pro vydavatele a organizace na portálu ISSN s cílem zlepšení výsledků vyhledávání. Mezinárodní centrum ISSN bude také žádat o vytvoření ISNI pro ty subjekty, které zatím žádné nemají.

IC stáhne data o vydavatelích a organizacích a vystaví v List of Multinational Publishers v Zenodo (naposledy září 2023). Spolupracuje BnF a BL (Quality Team) a OCLC (Technical Team).

Klíčový ukazatel: všechny organizace a vydavatelé v rámci Portálu ISSN jsou /mají být identifikovány prostřednictvím ISNI do roku 2024.

2. Podpořit vytváření nových národních center ISSN

Klíčový ukazatel: v roce 2024 bude zřízeno 5 nových NC.

V roce 2021 byla spuštěna tři NC (Rakousko, Peru, Ukrajina). Jsou tři potenciální kandidáti na Středním východě (UAR, Katar, možná Sultanát Omán) a doufáme, že se k síti připojí začátkem roku 2024. Byl sepsán a přeložen dokument o tom, jak otevřít NC a pomoci tak hostitelským institucím.

3. Implementovat 6. verzi normy ISSN a vytvořit „rodiny“ ISSN

Sledování změn, kterými seriálová publikace v průběhu času prochází, je dlouhodobou výzvou a vztah mezi starými a současnými tituly je zaznamenán v bibliografických formátech MARC ve specifických polích. Již několik let se ISSN-L používá k propojování různých verzí pokračujících zdrojů napříč více médii. Avšak teprve podle šesté verze normy ISO 3297, která byla vydána v říjnu 2020, bude možné vytvářet další klastry ISSN. Průzkum v roce 2019 odhalil zájem o seskupování titulů v rámci ISSN-H a jejich reprezentaci. ISSN-H by mohlo být použito jako URI a poskytovalo by přístup k vizuální reprezentaci historie publikace.

Klíčový ukazatel: Vytvoření specifických polí pro klastry ISSN ve schématech kódování dat

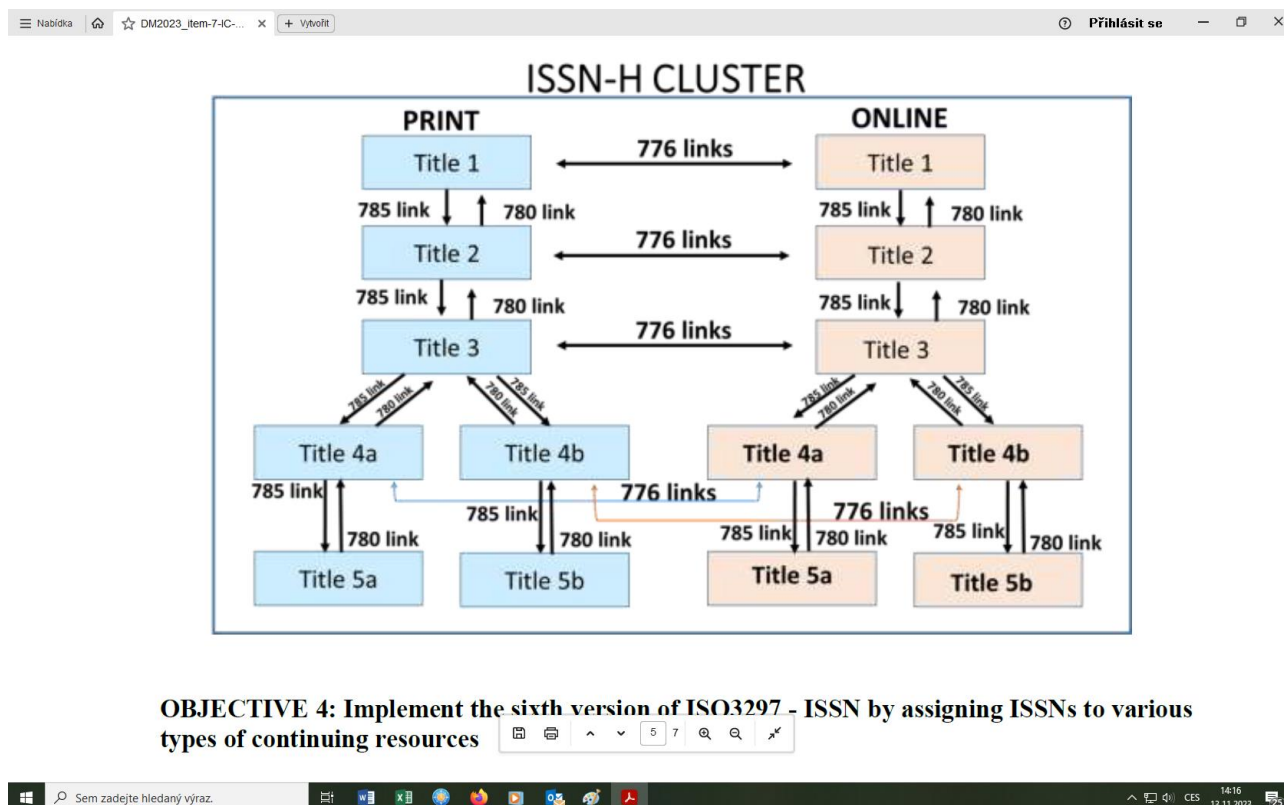
Návrh na vytvoření opakovatelného nového tagu pro klastr ISSN, tj. 023, byl schválen v červnu 2023 poradním výborem MARC (MAC). ISSN-H a ISSN-L budou ukládány v poli 023.

IC se bude soustředit na průběžné vytváření klastrových ISSN když přichází data od NC budou zpracována do záznamů MARC 21 pro zařazení do Registru ISSN. Je-li pokračujícímu zdroji přiděleno nové ISSN a záznam tohoto nového ISSN obsahuje pole MARC 780 a/nebo 785, budou tento záznam a související záznam(y) propojené polem 776

zakódovány pomocí ISSN-H v poli 023. Budoucí záznamy propojené poli 780, 785 a souvisejícím polem 776 budou kódovány stejným ISSN-H.

Diagram níže znázorňuje konstrukci klastru ISSN-H. Každý rámeček (Title 1,2,...) představuje záznam, který obsahuje vlastní ISSN v poli 022, ale bude rovněž obsahovat pole 023 s ISSN-H, které je společné pro všechny záznamy v clusteru. Existuje přibližně 400 000 ISSN-L, které spojují alespoň 2 záznamy v Registru ISSN. Existuje dále přibližně 208 000 „historických“ ISSN, z nichž 193 000 by seskupovalo 5 záznamů ISSN nebo méně.

Tato funkce bude implementována v ISSN+ v roce 2024 a později v přepracovaném Portálu ISSN.

OBJECTIVE 4: Implement the sixth version of ISO3297 - ISSN by assigning ISSN to various types of continuing resources

4. Implementovat 6. verzi normy ISO 3297 ISSN přidělováním ISSN různým typům pokračujících zdrojů

Klíčový indikátor: vytvoření aktualizovaných definic pokračujících zdrojů a nových hodnot kódů

Poradní výbor MARC schválil v lednu 2021 návrh, jež zahrnuje další typy pokračujících zdrojů definovaných v řídicím poli (tag 008 pozice 21), aby odrážely úplný rozsah pokračujících zdrojů podle ISO 3297:2020. Byly revidovány tři definice kódu a přidáno šest nových kódů. Následoval požadavek na změnu analogických kódů pro UNIMARC v dubnu a na podzim 2021 byly nové kódy oficiálně zveřejněny v obou schématech. Oficiální přijetí kódů sítě ISSN proběhlo se spuštěním ISSN+ v červnu 2022. ISSN Review Group zpracovala pokročilou verzi revidované kapitoly Manuálu ISSN týkající se tohoto tématu v prosinci 2022, aby podrobněji vysvětlila, jak nové kódy používat. Info „Did you know?“ bylo rozesláno v říjnu 2023.

5. Vyvinout interoperabilitu Portálu ISSN prostřednictvím managementu perzistentních identifikátorů (PID) a URL digitálních pokračujících zdrojů

Klíčový identifikátor: použití univerzálního operačního resolveru, jež by zvládal různé typy URL, v IC od roku 2024.

IC spravuje metadata digitálních seriálových publikací na Portálu ISSN. Podle Manuálu ISSN se povinně uvádějí URL elektronických publikací v poli 856 záznamu MARC 21. Na Portálu ISSN se URL v poli 856 používají k odkazu na samotný zdroj.

Stejně jako všechny databáze spravující URL hostované na externích serverech, např. vydávajících organizací a komerčních vydavatelů, je Portál ISSN konfrontován se zastaráváním URL, když online publikace přestanou být aktualizovány, zmizí nebo změní hostitelský server.

IC neindexuje web trvale ani systematicky. Řada zdrojů navíc není na webu volně dostupná a ani nemůže být vyhledána. Náš předpoklad je, že pouze archivovaný digitální zdroj je stabilní, protože má perzistentní URL poskytnuté archivační agenturou. Pouze menšina digitalizovaných nebo digitálních titulů je archivována, v současné době je však digitální uchovávání na vzestupu.

Na Portálu ISSN bude ke spojení URL použit specifický identifikátor, jenž by sloučil jak původně publikované URL, tak URL následných vydavatelů (pokud je to možné) a URL pro archivovanou verzi spravovanou archivačními agenturami. Tato nová služba zvýší hodnotu Portálu ISSN agregováním URL poskytnutých pro daný digitální sériový zdroj vydavatelé a současně archivačními agenturami na jednom místě.

IC zřídilo resolver URN:ISSN (<https://urn.issn.org/>), který integruje adresy URL dostupné v poli 856. Tento resolver by mohl být použit jako základní prvek přesměrování odkazujícího na aktuální a archivní URL.

Diskusní dokument byl předložen Poradnímu výboru MARC (MAC) v prosinci 2021, s názvem *Obohacení informací o webovém archivu* v poli 856 ve formátech MARC 21 s cílem predefinování některých podpolí pro sledování archivačních informací a trvalých identifikátorů (PID) a najít řešení, jak spojit posun obsahu. Z lednové diskuse vzešly dva příspěvky předložené na červnové zasedání MAC: návrh na aktualizaci pole 856 a dále diskuse materiálu o vzniku nového pole 857. Požadované změny pole 856 prošly a byly zahrnuty v aktualizaci č. 35 v prosinci 2022. Nyní existuje samostatné podpole 856 pro ukládání PID, a další pro sledování nefunkčních URI.

Závěrečný návrh pro pole 857 byl předložen v listopadu 2022 a schválen v lednu 2023. *Pole 857 – Umístění a přístup do elektronického archivu* se stalo oficiální aktualizací č. 36 z června 2023. Po tomto formálním přijetí bude IC testovat s Národní knihovnou Finska vyhledávání dat o archívním stavu a URL (provozních, minulých a archívních) zahrnutých v polích 856 a 857 MARC21. Manuál ISSN bude upraven tak, aby odrážel aktualizaci MARC21. Data pod poli 856 a 857 budou uložena v ISSN+. Resolver URN:ISSN bude poté upgradován, aby se přizpůsobil různým URL zaznamenaným v ISSN+ a následně přesměroval uživatele k současnému umístění zdroje, archivovanému umístění a konečně stránce na Portálu ISSN.

Pokud se test s Národní knihovnou Finska osvědčí, schéma bude rozšířeno na všechna dobrovolnická NC.

6. Podporovat a dále vyvíjet Keepers Registry s cílem přidružit nové agentury a zvětšit počet identifikovaných archivovaných zdrojů

Klíčový identifikátor: počet archivačních agentur účastnících se v KR vzroste v roce 2024 na 20.

V roce 2022 byl schválen vstup do KR pro dvě agentury, ZBW - Leibniz- Informationszentrum Wirtschaft v Německu a Národní knihovna Španělska (BNE). Nyní je 14 agentur aktivních a 3 neaktivní agentury, Archeological Data Service, Britská knihovna a Švýcarská národní knihovna, které již neaktualizují svá data. V roce 2023 byla posouzena přihláška TIB – Leibniz Information Centre for Science and Technology Hannover, posléze schválena TAC a v září 2023 bylo podepsáno memorandum o porozumění. Zájem je také ze strany knihovny UNAM v Mexiku. Keepers Registry je také partnerem DOAJ, CLOCKSS, Internet Archive a projektu Public Knowledge v projektu JASPER.

Dodržení Strategického plánu 2024 je závislé mj. na včasné platbě členských příspěvků. Plán bude zhodnocen v roce 2024, současně započne příprava plánu na léta 2025–2029.

Co je nového v ISSN+ a plán zásadní obnovy Portálu ISSN (Pierre Godefroy, IC)
(podrobnosti viz připravená prezentace)

Seznamy ISSN

Seznamy názvů

Zobrazení „rodinných grafů“ ISSN a klastrů ISSN-H

Prohledávání seznamu pro vydavatele

Prohledávání seznamu z výsledků vyhledávání

Vyhledávání libovolného kódovaného pole (úvodní řádek, pole 007 a 008)

Přesnější kódy pro znakové sady

+ plánované změny v letech 2023 a 2024

Nový Portál ISSN:

bude úzce propojen s ISSN+, umožní přístup v reálném čase

založen na technologii SCRUM

nejnovější UX (user experience) / UI (user interface)

MPV (Minimum Viable Product) vývoj právě začal, prvním výsledkem leden 2024

Soustředění na vyhledávač, zobrazení záznamů ve výsledcích vyhledávání, individuální stránky pro ISSN/ISSN-L

Další vývoj: modul API, OAI-PMH, další vylepšení vyhledávače.

ISSN Network Communication Strategies Joy Tabarié (IC)

(podrobnosti viz připravená prezentace)

Oddělení prodeje, marketingu a komunikace IC: náplň činnosti, obsazení

Služby IC: přístup do Portálu ISSN

OAI-PMH

API

ISSN Premium

Submit. Retrieve. Reuse

Kredity ISSN (pro vydavatele zemí, kde nemají NC)

Typologie uživatelů služeb IC:

Univerzitní knihovny

Mnohanárodní vydavatelé

Výzkumná centra

Vydavatelé

Konsorcia

Souborné katalogy

Způsoby komunikace:

Tiskem

Online newsletter

Cílenými informacemi

CIDEMIS: Fostering ISSN assignment nationally and globally *Nathalie Cornic (IC + komentováno remote, Julie Mistral&Morgane Parra, (ABES)*
(podrobnosti viz připravená prezentace)

ABES, SUDOC

Vztahy ABES/SUDOC a ISSN Portal, SUDOC přebírá data ISSN.

Prostřednictvím sdílené katalogizace.

Schéma online postupu žádosti o ISSN.

SUDOC generuje dotaz, přepošle CIDEMIS, které dále přeposílá ISSN, které dotaz ověří, zodpoví a odešle zpět SUDOCu.

MIR@BEL – síť umožňující přístup do e-journals (patří CIDEMIS?)

Přístupno 750 titulů.

CIDEMIS je služba poskytovaná ABES (francouzská bibliografická agentura pro vysoké školství) s cílem odpovědět na dotazy/žádosti francouzských vysokých škol na jednotlivá NC ISSN.

CIDEMIS: statistika 2023, kvalitativní plán na rok 2023.

Nejaktivnější NC: USA, Belgie, Německo, Španělsko, UK

2022: 1 323 požadavků vyřízeno, 102 odmítnuto, 760 zpracováváno

Období 2015 – 2022: 42% vyřízeno, 7% odmítnuto, 51% zpracováváno

Odmítnuté dotazy: část dotazů přichází v jiném formátu než PDF, byly zaslány „špatnému“ NC, dotaz bez dostatečných parametrů, duplikace názvů, složité případy (změny/sloučení titulů, vydavatele, příliš staré názvy – ISSN Legacy).

Workshop Correcting records with ISSN+ *Michael Wetterstrom + Katerina Livydikou (IC)*

Workshop ISSN+ as a tool for data quality projects....

(fota obrazovek ISSN+ uloženy mimo zprávu)

Quality Plan in progress

Začal odstraněním duplicitních klíčových názvů, bude pokračovat odstraněním nekonzistencí mezi názvem a podnázvem, dále odstranění chybných URL (podpole &8 zřízeno pro ně).

Počet chyb oproti stejnému období roku 2022 klesá – o 34.82%, průměrný počet chyb na jeden záznam o 8% (nyní 1,15 chyb/záznam).

Přehled nejčastějších 15 chyb v roce 2022 a nejzávažnější chyby.

ISSN+ Error Dashboard, zřízen 2023

Oba workshopy umožnily seznámit se/prohloubit znalosti práce s ISSN+, jednotlivými funkcemi a chybovým dashboardem včetně validačních pravidel, varování a chybových hlášení, jednotlivých typů oznámení, online editace chyb v záznamech, dále management bloků ISSN a jejich stav/spotřeby. Rovněž správa/download chybových souborů.

Během workshopů byly pořízeny printscreeny obrazovek a staženy chybové soubory, které jsou uloženy u účastníka ZC.

Středa 25. 10. 2023

Questions and Answers on bibliographic topics *(Katerina Livydikou + Pierre Godefroy, IC)*

Byly opakovaně probrány jednotlivé funkcionality ISSN+, dotazy NC apod.
Management bloků ISSN.

Přehled „čerpání“ jednotlivých národních bloků (*tabulkový download je v souboru bloc-34-CZE-1.xls, poslední přidělený blok, mimo cestovní zprávu*). Celkem má CZE volných 67 ISSN ve všech blocích, z toho již pouze **38** volných k dispozici a 29 přidělených prepub (unreported – čeká se, až titul vyjde). Ve staženém souboru je zobrazeno všech 12 bloků dosud předělených od roku 1976.

The screenshot shows the ISSN+ dashboard for the Czech Republic. It includes a table with the following data:

CAT	#ISSNs
Free	38
Register	462

Below the table, there is a list of ISSN numbers, including 2788-0869(E), 2788-046X(E), 2788-1202(E), 2788-2209(E), 2788-2217(E), 2788-2225(E), 2788-2500(E), 2788-2519(E), 2788-2667(E), 2788-2853(E), 2788-3450(E), 2788-3523(E), 2788-3590(E), 2788-3760(E), 2788-3779(E), 2788-3787(E), 2788-3795(E), and 2788-3809(E).

New functionalities in ISSN+ *Natalie Cornic (IC)* (viz foto mobil)

Zobrazení „rodin“ ISSN a grafů ISSN-H

Možnost exportovat záznamy v tagovaném formátu a formátu MARC

Automatizovaný management spojových polí (780/785, 776 apod.)

Nový management URL (podpole 856\$g, nové pole 857) s automatickou kontrolou a validací URL a detekcí nefunkčních URL

Monitorované prohledávání (searches)

Procházení (browse) seznamu vydavatelů/vydavatelských organizací

J. Bayer projednal s G. Béquet projednal současný stav přistoupení ČR ke Statutům IC ISSN Parlamentem ČR. Informoval o aktuálním stavu a trvajících odkladech při projednávání materiálů ve Sněmovně. Z pohledu IC je to mrzuté, ale nikterak to neovlivňuje praktickou činnost NC. Novou smlouvu má uzavřeno zatím pouze 49 NC, zbytek z nějakých důvodů (i nepřistoupení) chybí. Slovensko má materiál/zákon před podpisem prezidentky...

G. Béquet navrhla kontaktovat přímo ministra ŠMT, aby věc urgoval při interpelacích (?), případně kontaktovat osobu, která sestavuje agendu Sněmovny PČR. Slíbila, že zkonzultuje možnosti se svými právními poradci (cca do 3 týdnů) v tom smyslu, jak případně zformulovat za IC ISSN zdvořilý mírně urgující/tázavý dopis.

J. Bayer informuje pí. Peterovou (MŠMT) jako čerstvý impuls z právě skončeného výročního jednání DM ISSN.

Čtvrtek 26. 10. 2023

G. Béquet rekapitulovala závěry (resolutions) z minulého DM v Egyptě – kontrola úkolů. Většina z nich pokračuje:

Resolution 3 NC doporučeno používat ISSN+ při vyhledávání ISSN, přesnější.
Resolution 4 validační pravidla k poli 880 (Original language...), byla k tomu diskuse.
Resolution 5 Místní právní úprava – asi nenastalo, nástroj nedorazil (zatím, termín byl listopad).
Resolution 6 Neformální dálková setkání – potenciální organizátoři nechtě se přihlásí.

Návrh závěrů (resolutions) DM ISSN Brusel, 26. října 2023

Res. 1. Zveřejnění Manuálu ISSN na wiki IC
„Read only“ verze, aby NC mohla předpokládat změny a sdílet zpětnou vazbu s ISSN Review Group.
Schváleno jednohlasně

Poznámka : IC ověří možnost otevření fóra k tomuto tématu

Res. 2. Organizace neformálních on-line setkání
Na základě průzkumu provedeného počátkem 2023 bude IC kontaktovat NC, která projevila zájem, aby mohla navrhnout časový plán na léta 2023/2024.
Schváleno jednohlasně

Res. 3. Místní legislativa (Local legislation)
Portál ISSN bude obsahovat sekci věnovanou NC, kam budou moci vkládat dokumenty a informace o místní právní úpravě, která se týká aktivit ISSN v jejich zemi. IC bude NC updatovat/informovat o pokroku v Portálu ISSN v této věci.
Schváleno jednohlasně

Res. 4. Zlepšení workflow přidělování ISSN nakl. Springer Nature
IC a NC (všechna) budou společně pracovat, aby mohli zlepšit workflow, který by byl efektivnější a uspokojivý pro všechny strany.
Schváleno jednohlasně

Res. 5. ISSN Directors Meeting v roce 2024
IC má kontakty s několika NC ve věci organizace 49. DM, zatím neuzavřeno, žádný formální závazek k hostování DM národním střediskem IC neobdrželo. IC bude pokračovat v hledání a je otevřeno návrhům od NC.
Schváleno jednohlasně

Res. 6. ISSN Directors Meeting v roce 2025
IC a DM rozhodly konat 50. DM v Paříži, Francie, na laskavé pozvání BNF. NC mohou předložit návrhy na organizaci oslav u příležitosti 50. výročí sítě ISSN.
Schváleno jednohlasně

Res. 7. Poděkování/Acknowledgments
Díky KBR a NC Belgie za bezchybnou organizaci DM, jmenovitě.....
Schváleno jednohlasně, s potleskem

Od 13,00 hod. komentovaná exkurze KBR, poté návštěva Magritte Museum

4. Závěry

Návrhy na opatření:

1. Informovat vedení NTK, pracovníky ref. 821 o průběhu a výsledcích zasedání
Odpovídá: dr. Bayer
Termín: ihned

2. Intervenovat na MŠMT ve věci přistoupení ČR ke Statutům ISSN

Odpovídá: dr. Bayer/ředitel NTK

Termín: listopad 2023

3. Zajištění plynulého chodu NC ISSN v NTK včetně úkolů vyplývajících ze závěrů 48. zasedání ředitelů NC a ze členství v systému

Odpovídá: dr. Bayer, dr. J. Trčková

Termín: průběžně

4. Zajistit účast na jednání 49. zasedání ředitelů NC ISSN

Odpovídá: vedení NTK

Termín: průběžně

Dovezené materiály

Jednací materiály byly ke stažení na extranetu IC ISSN a jsou k dispozici u účastníka cesty.

5. Anotace:

Účast na 48. zasedání ředitelů národních středisek ISSN - International Standard Serials Numbering, konaného v Bruselu (Belgie), jako vedoucí Českého národního centra ISSN v Národní technické knihovně v Praze. Projednávány byly aktuální pracovní úkoly systému na příští období, zejména pokrok dosažený při implementaci Strategického plánu na rok 2024, zpřístupnění a funkcionalit ISSN+ , vyřizování dotazů od CIDEMIS apod.